

efforts of Viśvāmitra to rise to his level form the subject of many legends; cf. विश्वामित्र. -2 N. of the author of a Smṛiti (sometimes ascribed to the sage himself). -**ष्ठम्** Flesh.

वसु *a.* Sweet. -2 Dry. -3 Ved. Wealthy, rich. -4 Ved. Good. -*n.* [वसु-उन् Uṇ. 1. 10] 1 Wealth, riches; स्वयं प्रदुग्धेऽस्य गुणैरुपस्तुता वसुपमानस्य वसुनि मेदिनी Ki. 1. 18; R. 8. 31; 9. 6 वस्वीशाद् वसुनिकरं (लब्ध्वा) धृतानुरागा Rām. ch. 7. 58. -2 A jewel, gem. -3 Gold. -4 Water; वसु काल उपादत्ते काले चायं विमुञ्चति Bhāg. 4. 16. 6. -5 A thing, substance; त्रात्वार्यितो जगति पुत्रपदं च लेभे दुग्धा वसुनि वसुधा सकलानि येन Bhāg. 2. 7. 9; Mb. 12. 98. 20. -6 A kind of salt. -7 A medicinal root (वृद्धि). -8 A yellow kind of kidney-bean. -9 The ghee (घृत); विधिना वेदवृष्टेन वसोर्धारा-मिवाध्वरे Mb. 13. 2. 35. -*m.* 1 N. of a class of deities (usually pl. in this sense); सेयं भूरिवसोर्वसोरिव सुता मृत्यो-मुखे वर्तते Mā 5. 24; Ki. 1. 18; (the Vasus are eight in number :— 1 आप, 2 ध्रुव, 3 सोम, 4 धर or धव, 5 अनिल, 6 अनल, 7 प्रत्यूष, and 8 प्रभास; sometimes अह is substituted for आप; धरो ध्रुवश्च सोमश्च अहश्चैवानिलोऽनलः । प्रत्यूषश्च प्रभासश्च वसवोऽष्टाविति स्मृताः). -2 The number ' eight '. -3 N. of Kubera. -4 Of Śiva. -5 Of Agni. -6 A tree. -7 A lake, pond. -8 A rein. -9 The tie of a yoke. -10 A halter. -11 A ray of light; निरकाशयद्रविमपेतवसुं वियदाल्यादपरदिग्गणिका Śi. 9. 10; शिथिलवसुमगाधे मममापत् पयोधौ Ki. 1. 46 (in both cases वसु means ' wealth ' also). -12 The sun. -13 The distance from the elbow to the closed fist. -*f.* 1 A ray of light. -2 Light, radiance. -3 A medicinal root (वृद्धि). -**Comp.** -**उत्तमः** N. of Bhīṣma; तान् समेतान् महाभागानुपलभ्य वसूतमः । पूजयामासBhāg. 1. 9. 9. -**उपमः** Natron (Mar. सज्जीखार). -**ओ (औ) कसारा** 1 N. of Amarāvati, the city of Indra. -2 of Alakā, the city of Kubera; ' वस्वोकसारा श्रीदस्य शक्रस्य नलिनी पुरी ' इति हरिः; वस्वोकसारां नलिनीमतीत्येवोत्तरान् कुरुन् Rām. 2. 94. 26; व्यक्तं वस्वोकसारियम् Mb. 7. 67. 16 (com. वस्वोकसारा सलेप आर्षः । कनकमयानि ओकांसि सारो यस्याः सा तथा ।). -3 of a river attached to Amarāvati and Alakā. -**कीटः**, -**कृमिः** a beggar. -**ता**, -**तातिः** *f.* Ved. wealth. -**दा** the earth. -**देवः** N. of the father of Kṛiṣṇa and son of Sūra, a descendant of Yadu. -**भूः**, -**सुतः** &c. epithets of Kṛiṣṇa. -**देवता**, -**देव्या** the asterism called Dhaniṣṭhā. -**देव्या** the ninth day of a lunar fortnight. -**द्रुमः** the Udumbara tree. -**धर्मिका** crystal. -**धा** 1 the earth; वसुधेयमवेक्ष्यतां त्वया R. 8. 83; पुरा सप्तद्वीपां जयति वसुधामप्रतिरथः Ś. 7. 33; 1. 25. -2 the heaven; धरान् धरित्रीं वसुधां भर्तुस्तिष्ठाम्यनन्तरम् Mb. 13. 93. 100 (com. वसुन् देवान् धत्ते इति व्युत्पत्त्या वसुधां दिवम्). -3 the ground; वसुधालिङ्गनधूसरस्तनी Ku. 4. 4. -**अधिपः** a king. -**धरः** a mountain; वसुधाधरकन्दरामिसर्पी प्रतिशब्दोऽपि हरेर्भिनत्ति नागान् V. 1. 18. -**नगरम्** the capital of Varuṇa. -**धारा**, -**भारा** the capital of Kubera. [वसोर्धारा 1 a stream of ghee prepared for Vasus; कुब्जलमां वसोर्धारां सप्त बारान् घृतेन तु । कारयेत् पञ्च बारान् वा नातिनीचां न चोच्छ्रिताम् Chhandogapaddhati. -2 N. of a vessel for pouring ghee

into fire; त्वया द्वादशवर्षाणि वसोर्धाराहुतं हविः Mb. 1. 223. 72. -3 N. of the heavenly Ganges (मन्दाकिनी); Mb. 13. 80. 5.] -**धारिणी** the earth. -**पालः** a king. -**प्रभा** one of the seven tongues of fire. -**प्राणः** an epithet of Agni. -**भम्** the constellation धनिष्ठा. -**रघव** *a.* delighted with wealth; वसुरण्वो विभुरसि Mahānār. 17. 15. -**रेतस्** *m.* fire; संप्राप्तो यत्र सानिध्यं सदासीद् वसुरेतसः Rām. 7. 31. 7; Mb. 1. 13. 3. -**रोचिस्** *m.* 1 sacrifice; religious ceremony. -2 Fire. -**व्रतम्** a kind of penance (eating only ground rice for twelve days). -**श्रेष्ठम्** 1 wrought gold. -2 silver. -**षेणः** N. of Karna; वसुवर्मधरं दृष्ट्वा तं बालं हेमकुण्डलम् । नामास्य वसुषेणेति ततश्चकुर्विजातयः ॥ Mb. 3. 309. 13-14. -**स्थली** N. of the city of Kubera.

वसु (स्) कः The plant called Arka. -**कम्** 1 Sea-salt. -2 Fossil-salt.

वसुंधरा The earth; नानारत्ना वसुंधरा; R. 4. 7; वसुंधरा काल इवोत्तबीजा Ś. 6. 24.

वसुमत् *a.* Wealthy, rich. -**ती** 1 The earth; वसुमत्या हि तृपाः कलत्रिणः R. 8. 83. -2 A wealthy woman. -3 A country.

वसुकः 1 N. of various plants. -2 A kind of measure (in music). -**कम्** A kind of salt.

वसुलः A god, deity.

वसुरा A harlot, prostitute, courtesan.

वस्क् 1 Ā. (वस्क्ते) To go, move.

वस्कः 1 Going, motion. -2 Application, perseverance.

वस्कय See वष्कय.

वस्कयणी See वष्कयणी.

वस्कराटिका A scorpion.

वस्त् 1 U. (वस्तयति-ते) 1 To hurt, kill. -2 To ask, beg, solicit. -3 To go, move. -4 To torment.

वस्तम् 1 An abode. -2 A house. -**स्तः** A goat; see वस्त. -**Comp.** -**अन्त्री** benzoin.

वस्तकम् An artificial salt (कृत्रिमलवण).

वस्तव्यता Abode, residence; ये त्वया कीर्तिता दोषा वने वस्तव्यतां प्रति Rām. 2. 29. 2.

वस्तिः *m., f.* [वस्-तिः, Uṇ. 4. 188] 1 Residing, dwelling, staying. -2 The abdomen, the lower belly. -3 The pelvis. -4 The bladder. -5 A syringe, clyster. -**Comp.** -**कर्मन्** *n.* the application of an enema, injection. -**कर्माढ्यः** the soap-berry (Mar. रिठा). -**कोशः** a bladder, bag. -**पीडा** spasm in the bladder. -**विलम्**, -**मूलम्** aperture of the bladder. -**मलम्** urine. -**शिरस्** *n.* 1 the pipe of a clyster. -2 the neck of the bladder. -**शोधनम्** a diuretic (which clears the bladder).